

KUNSZENTMÁRTONI UJSÁG

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: a "Képes Világlap"-pal együtt egész évre 8 kor., félévre 4 kor., negyedévre 2 kor.

Megjelenik minden vasárnap. Hirdetéseket fel veszi a kiadóhivatal.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

DR. KOVÁCS JOZSEF
ÜGYVÉDSZERKESZTŐSÉG: Kossuth Lajos-utca 1193. szám
Dr. Kovács József ügyvédi irodájában.

KIADÓHIVATAL: Wolf Dezső könyvnyomdája.

Termeljünk többet!

Jelszavak usznak a levegőben. Termeljünk többet, — hangzik el minden oldalról. De hogyan termeljünk többet? A jelszavak még nem vezetnek hozzá. A tudás kútjából kell merítenünk.

Szóljunk hát a tudás szemüvegén a többtermelés kérdéséhez.

A tavaszi kalászosok gyenge termésének oka az, hogy hazánkban, május felé többnyire szárazság áll be, a meddig a tavaszi kalászosaink még nem fejlődtek annyira, hogy a szárazság rájuk káros hatással ne volna, hogy fejlődésüket meg ne akasztaná; másik oka pedig az, hogy a tavaszi kalászosokat, különösen pedig a zabot, rendszerint olyan földbe vetik, amely istállótrágyát régen kapott, amely tehát tápláló-anyagokban szegény. Ezeket a hibákat kellene tehát javítani, hogy a tavaszinál is nagyobb termésátlagokat érhesen el s ezeken a hibákon lehet és pedig könnyen segíteni.

A javítás elsősorban is abban áll, hogy minden tavaszi kalászos alá okvetlenül ősszel kell felszántani a talajt, mert kétségtelenül be van bizonyítva, hogy az a talaj, amely télen át felszántott állapotban áll, sokkal több vizet fogad be, mint az, amely télire szántatlanul marad. Ha pedig a talaj-

ban sok a víz, akkor a növény a szárazságot jobban bírja el. Tehát tavaszi kalászosok alá ősszel kell a talajt szántani és boronálni, hogy felülete mennél inkább elapróztassék. Tavasszal azután szántani nem szabad, mert a tavaszi szántás nagyon elősegíti a talajban lévő víz elpárolgását s így a talaj kiszáradását. Ha van a gazdának tárcsásboronája, akkor azzal járassa meg tavasszal a talajt s azután vessen. Ha nincs tárcsásboronája, akkor használjon rugósboronát, extirpátort, vagy ezeknek hiányában inkább közönséges hosszú fogu boronát s járassa ezekkel keresztül-kasul talaját, semhogy ekével menjen neki. Ilyen eljárás által talaja kataszteri holdanként egy hosszú szárazság után is több ezer hektoliterrel tartalmaz több vizet, mint az a talaj, amely ősszel nem, hanem csak tavasszal lett megszántva.

A másik oka a tavaszi gyenge termésátlagoknak az, hogy a talajban a növényzet nem talál elegendő táplálóanyagot, mert az istállótrágyától nagyon távol esik az a tábla, amelybe tavaszi lett vetve s újból megtrágyázni istállótrágyával nem lehet, mert nincs annyi, hogy a kapások és takarmánynövényeken kívül a tavaszi kalászosok alá is jusson istállótrágya. Hanem igenis meg lehet trágyázni műtrágyával, szuperfoszfáttal, amely rendszerint olyan nagy

terméstöbbleteket ad, hogy ára kétszeresen, háromszorosan térül meg.

A szuperfoszfátot is azonban ősszel, szántás előtt kell kiszórni a talajra, mert termésközpontú hatása ebben az esetben sokkalta bizonyosabb, mintha csak tavasszal szórtnék az ki. Ha ugyanis ősszel szórtuk ki tavasziak alá a szuperfoszfátot, akkor a bő téli nedvesség feloldja a műtrágyát s ilyen feloldott állapotban, akkor mikor a magot belevetjük, azonnal táplálhatja a gyökeret verő csírákat. Ha ellenben tavaszra hagyjuk a szuperfoszfát kiszórását, akkor esetleg szárazság áll be, aminek következtében a foszforsav nem oldódik fel akkor, amikor arra a növénynek éppen szüksége volna s így a szuperfoszfát hatását nem annál a tavaszi kalászosnál fejt ki, amely alá éppen adtuk s amelynél terméstöbbletet akarunk elérni, hanem majd csak az után következő növénynél. Ha az őszi kiszórást elmulasztottuk volna nagyon kora tavaszra, február végén, március első napjaiban kell rá szórni a szántásra s mihelyt lehet beboronálni.

A jó gazdának tehát most ősszel kell már a tavaszi kalászosok elvetésére is gondolni s a tavasziaknak szánt talajt már most ősszel kell műtrágyával ellátni, azután megszántani s esetleg ismételtén is megboronálni. Némelyeknek az a feltevése, hogy az ősszel ki-

Kegyelem a :-nak!

Ujságíróink, kezdő íróink s ezek nyomán a közönség, különösen pedig a "kifejező" stílusra nagy súlyt fektető nők, hallatlan pazarlást visznek végbe a kettős ponttal.

Nagyobb eseményeknél két-három ujságíróra van bízva a tudósítás megírása. Ezek tudósítása elé a rovatvezető vagy valamely más belső munkatárs bevezetést ír. A bevezetést egy-egy ilyenforma mondat zárja: "Tudósításaink az esetről a következők: Az első tudósító persze nem gondol erre s a tudósítást ő is bevezetéssel kezdi. Az országgházban történetekről a következőkben számolunk be: Ez tehát már a második kettős pont. A második tudósító szintén csap egy kis bevezetést a maga mondani valójára elé. «A Kossuth Lajos-utcában történetekről a következőkben adunk számot:» De esetleg több szakaszra osztják a tudósítók a tudósítást s mindegyik szakasz előtt ékeskedik egy-egy újabb bevezetés az elmaradhatlan kettős ponttal. «A nemzeti színház előtt pedig ezek történtek:» A Rákóczi-ut végén lejátszódott dolgok hű képét az alábbiakban adjuk:» stb.

Kezdő íróink a novella, sőt sokszor a regény elején felteszik a kettős pontot s megkövetelik szegénytől, hogy hatása az egész novellára, illetőleg az egész regényre kiterjedjen,

de az olvasótól is, hogy a 312. lapon is visszaemlékezék a regény elején odavetett kettőspontra.

A novella pedig kezdődik a következőképen.

— Halljuk, halljuk a doktort — kiáltják a kisdud női társaság tagjai abban a reményben, hogy a szellemes, előkelő megjelenésű, halk, diszkrét hangú, fiatal orvos most ismét egyikét adja fel ama problémáknak, melyek annyiszor indították sejtelmes, ingerlő képzelődésre és feltevésekre a meghitt, bizalmas társaság tagjait.

A doktor kis vártatva így felelt:

— Legyen meg a kívánságuk.

S elmondta a következő esetet:

A doktor aztán nyolc hasábon keresztül mondja a kettős pont hatása alatt az esetet, de közben természetesen ő is alkalmaz egy székérre valót.

A regények bekezdése szintén ilyenformán megy.

«Az oroszánvadászatról visszatért, dusszagdag, kissé deresedő gróf, miután feketéjét megkavarta s illatos havannájáról a hamut levette, a következő történetbe fogott:»

A történetnek aztán a 385-ik lapon van vége. A történet felölel vagy öt esztendő, van abban leányzóktetés, párbaj, nagyarányu kár-

tyázás, utazás, izgalmas oroszánvadászat, meg minden. S a regény elején feltett szegény kettős pontnak mindezért viselnie kell a felelősséget.

Ezektől eltekintve is nagyon divatba jött a kettős pont. Széltében-hosszában használják a pont, vessző és a pontosvessző, sőt még a kérdőjel helyett is.

Az ujságírók és írók ezen kiméletlen eljárása aztán hasonló kiméletlenségre csábítja az olvasóközönséget, különösen a nőket, akik kiválóan szeretik a színes, kifejező stílust.

A napokban egy női levél került a kezembe. Önagysága fürdőzéséről tudósítja barát-nőjét s olyan tobzódást visz végbe a kettős-ponttal, hogy megesett a szivem e miatt az ártatlan jószág miatt. Ime egy részlet a levélből.

«Drágám, sok haszna nem volt az idejű fürdőzésnek: bajomon nem segített. Az idő azonban kellemesen telt el: Dezső is ott volt. Minden este sétáltunk: más szórakozásunk nem is igen lehetett. De ezek a séták engem kielégítettek: Dezső napról-napra kedvesebb lett. A végső eredményt kérdezed? A végső eredmény: a jövőbe vetett reménység: Dezső még most sem nyilatkozott!!»

Kegyelem, kegyelem!

Érdemes író és ujságíró uraim, nagyra-becsült közönség, imádtott hölgyeim, irtalmaz-

szórt szuperfoszfátnak egyrésze télen át veszendőbe megy, egyáltalán nem állja meg a helyét, mert a vízben feloldódott foszforsav azonnal hozzákötődik a talaj részecskéihez s ott megmarad, a míg a növények gyökerei hasznukra nem fordítják.

Nehéz esztendő.

(V.) Mint mikor az égen felhők gyülekeznek előljáróul a bekövetkező viharok, — úgy mutatja a mostani nagy pénzügyi feszültség azt, hogy nehéz, sulyos esztendő vár a magyarra. Máskor ebben az időtájban, learatván az ég áldását, — a bankok betétei úgy megszorodnak, hogy kínálva kínálják a pénzt; most pedig, még a nagy bankok vasszekrényei is zárva vannak a hitelt kereső felek előtt és majdnem mindenütt ott van a figyelmeztető tábla: Nincs pénz!... Ezzel aztán egész közgazdasági életünk sorvadása következik be, mert hogy pénz nincs, munka sincs és már is elhangzott a riasztó szakértői felvilágosítás, hogy az építőipar csődbe jut. Egy nagy bank vezetőembere jelenti ki, hogy a pesti bankok kivétel nélkül kénytelenek megvonni az építőipartól a hjtelt. Ebből pedig az következik, hogy a szinte ijesztően megindult városi építkezések kényszerülnek lassabb tempót venni. A szakértő kijelenti, hogy a hitel megvonásával 70.000, az építési iparban munkát találó ember veszt el kenyerét. S vegyük ehhez mindazok existenciáját, akik az ipari munkások élmezése-ruházkodásából élnek. Akárhogy nézzük a ránk következő sulyos helyzetet, perspektívája csak egy: hogy a kivándorló hajók az itthon kenyerét vesztett és elcsüggedt emberek ezreivel fognak megtelni. Szomorú perspektíva ez nagyon!...

S tehetünk-e ellene? Nem tehetünk semmit, legfőleg csak enyhíthetjük a nehéz idöket, hogy egészen katastrophalis jellegűvé ne válják. A helyzetet, a pénzügyi feszültséget nem mi okoztuk. Világkonjunkturák szülték ezeket. A pénz az egész világon megdrágult annyira, hogy a külföldön elhelyezett zálogleveleink a külföldi tőkésnek

zanak a kettős pontnak. Nem vétett az önknek soha, ne bántsák olyan sokszor szegényt.

Vegyük figyelembe, hogy a kettős pont hatálya már az első pontnál, kérdőjelel vagy felkiáltójelnél, szóval a következő mondat végén megszűnik. A kettőspontnak tehát ne tulajdonítsanak hasábos tudósításokra, egy egész novellára, vagy pláne egész regényre kiterjedő hatást. Szegény kettős pontnak nem volt és nem is lesz olyan ereje soha.

Vegyük figyelembe továbbá, hogy semmi szükség sincs a kettőspontra, ha a mondat szövegéből önként következtethető, hogy valamit hallani, vagy látni fogunk. Egész csomó olyan határozó van, amely feleslegessé, sőt kellemetlenné teszi a kettőspontot. Az ilyen mondatok után: «Tudósításaink a következők.», «Az eseményeket az alábbiakban ismertetjük.», «A népszínház előtt ezek estek meg.», «A doktor a következőket adta elő», szembántó a kettőspont. A kettőspontot a «következő», «alábbi» s más eféle határozók teljesen és tökéletesen helyettesítik. A kettőspontnak csak ott van helye, ahol anélkül nem tudhatjuk, hogy következik-e még valami. A kettőspontnak a határozók helyett való használata pedig talán «kifejezővé», «színessé» teszi a stílust, de mindenestre darabossá és magyartalaná is.

Nagy Zoltán.

nem kedvező tőkebefektetés. Ma a külföldi tőkésnek is a mi garantált 5 százalékunknál többet kamatoz pénz; azért özönlöttek haza zálogleveleink, mert a külföldi tőke ennél jobb tőkebefektetést találván, bankjaink a záloglevelek visszaváltásával annyira kimerültek, hogy kénytelenek a prima váltókat is elutasítani és alig kötnek üzletet.

Ez a helyzet a fővárosban. És talán mi, itt a vidéken másképen állunk? Hiszen mi még a jobb idökben is a pesti bankok járszallagán bonyolítjuk le pénzügyi dolgainkat, hogyne függnénk most e sulyos napokban a pesti bankoktól? Országos pénzügyi depressió ez és mindenki éppúgy érzi nyomását, mint a levegőbeli depressiónak.

Használ-e a köznek, ha a ránk váró bajokat, mielőtt még azok egészen le nem teritene, — öreg asszonyok módjára elkeseregjük? Azt hisszük, igen. Az osztrák-magyar bank vezértitkára, a magyar születésű Pranger mondta hasonló pénzügyi válság idején, hogy nemzetek és egyesek ki tudnak heverni pénzügyi bajokat, de csak úgy, ha a legszigorubb takarékoság elvét gyakorolják. Mindenkor, de különösen ilyen nehéz idökben el kell háritani minden oly kiadást, mely nélkülözhető. Nagyon keserű orvosság ez, és éppen ezért kevesen fognak vele élni szép hazánkban, ahol még a példaszó is azt tartja: Busuljon a ló, elég nagy a feje. S mivel a hírbírek terjesztőit is a népszerűtlenség sújtja, csak azokhoz szólunk, akik a komoly intelmeket is megfogadják olykor-olykor: nyujtazzunk a takarónk végéig, ha e zordon idöben nem akarunk megfázni.

Tűzoltó-nap.

Tegnap kezdődött meg a tűzoltó-nap községünkben gyűjtéssel. A mai napon nagy kabarett előadás lesz a Körös Szállóban és holnap az utcán folytatódik a gyűjtés a Tűzoltó-Otthon javára.

A kabarettre iránt nagy az érdeklődés, az előjelekből ítélve, az úgy anyagilag, mint erkölcsileg a legfényesebben fog sikerülni.

Tűzoltó-Testületünk vezetősége az alábbi kérelemmel fordul a közönséghez.

„Adakozzunk a vészben elnyomorodott Tűzoltók Otthona javára.

Kérem Kunszentmárton község nemes-szívű közönségéhez!

A „Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség” október hó 12., 13. és 14. napjain az elagott és elnyomorodott tűzoltók elhelyezésére szolgáló „Tűzoltó-Otthon” céljaira egy utolsó gyűjtést rendez. Ezen igazán jótékony és nemes cél érdekétől áthatva, mély tisztelettel azon tiszteletteljes kéréssel fordulunk a nemesszívű emberbarátokhoz, hogy erre a valóban humánus célra adakozni, szíves adományait alulírott Parancsnoksághoz juttatni szíveskedjenek.

Meg vagyunk győződve arról, hogy ezen tiszteletteljes kérelmünk elől egyetlen érzőszívű embertársunk sem zárkózik el, hiszen azok számára kérünk, akik egészségüket, munkaképességüket az élet- és vagyonszabadság folytonos megvédésében koptatva el, méltán várhatják, hogy földi életük utolsó éveiben megemlékezzék róluk az a társadalom, amelyért erejük teljében évtizedeken át önzetlenül és fáradhatlanul küzdöttek.

Nem magunkért fordulok a nyilvánosság elé, hanem azokért a szerencsétlen bajtársainkért, akik hivatásuk gyakorlása közben balesetet szenvedtek s elnyomorodott végtagokkal, munkára képtelenül türnek, sőt éheznek, pusztán azért, mert valamikor nem csak szívükben érezték, de férfias tettekkel is megmutatták, hogy miben áll az igazi felebaráti szeretet.

Ezekért a névtelen közkeletűekért, ezekért a névtelen hősekért indítunk gyűjtést, a kik arra valóban érdemeket szereztek, szársítsák fel a nélkülözés könnyeit azok szemében, akik annyszor váltották át a kétségbeesést igaz gyöngyevé az örömmek.

Kunszentmárton, 1912 október hó 12. Hazafiui tisztelettel Dóka Bertalan, tűzoltó-titkár, Habranyi Béla, parancsnok.“

A vármegyei tanítótestület közgyűlése.

A jásznagykunszolnok megyei tanító-ság az újabb tanítói mozgalomnak megindítója és irányítója, október hó 5-én tartotta meg tisztújító közgyűlését Karcagon. A közgyűlésen Polónyi Mátyas szolnoki igazgató, az egyesület régi elnöke előre haladott korára való hivatkozással, lemondott tisztjéről, mire az egyesület hosszú munkásságának elismerésül őt díszelnökéül, helyébe pedig Brózsik Pál szolnoki igazgatót elnökéül választotta meg. A tárgyalás során Brózsik Pál hosszabb beszédben ismertette az Állami Tanítók Országos Egyesületében fennálló zavarok okait. Ajánlja, hogy az állami tanító-ság kebelében sürgösen egy olyan új párt alakuljon, mely az „A. T. O. E.-t” radikális és haladó szellemű programmal újja szervezze és ezzel a fennálló zavarokat egyszer és mindenkorra lehetetlenné tegye. Az ajánlatot a közgyűlés elfogadja.

Ezután Bozsik Béla szolnoki állami tanító előterjeszti a megalakítandó új párt progammját, melyben legjelentősebbek azok a pontok, melyek az állami tanító-ságnak erő-kifejtését célozzák. Ilyenek: az állami tanító-ság kebelében egy központi bizottság szervezése, mely jogvédő céllal foglalkozik mindazon sérelmekkel, melyek az országos egyesület tagjait, az egyesület céljaiért végzett munka közben érhetik. Vagy sajtó bizottság szervezése, mely mindenek előtt a jogvédő bizottságot támogatja teljes erővel, emellett azonban a nehezebben hozzáférhető fővárosi lapokon kívül igyekszik megnyitni lehetőleg az összes vidéki lapok hasábjait az állami tanító-ság szép számu tollforgató tagjai által s gondoskodik, hogy a népoktatás elhanyagolása, különösen ennek vészes kihatása és tanító-ság helyzete az összes vidéki lapokban is állandóan felszinen tartassék. Jelentős programmpont azután még a „Nemzeti Iskola” c. tanügyi lapnak a megalakítandó új párt hivatalos pártorganumává avatása.

Az előterjesztett programot az egyesület magáévá tette s elhatározta, hogy az alkalmas módon és rövid időn belül minden állami tanítóval egész terjedelmében megismerteti.

Azután Hackl Nagy Lajos országos énekoktatási szakfelügyelő tartott a népiskolai énekoktatásról lendületes előadást. Majd néhány jelentéktelenebb ügy letárgyalása után a közgyűlés véget ért.

Hirek.

Kunszentmárton, október 13.

— **Október 6.** Az idén nem volt gyászistentisztelet a róm. kath. templomban az aradi vértanúk emlékezetére, mivel a nagy nap vasárnapra esett. Azonban a legtöbb kör vacsorát rendezett és a szónokok méltatták október 6-ikát.

— **Igazgatósági ülés.** A pusztatenyő—kunszentmártoni h. é. vasut igazgatósága f. hó 16-án délelőtt fél 10 órakor Szolnokon, a vasut épületében ülést tart.

— **Áthelyezés.** Az igazságügyi miniszter Kiss Andor makói járásbírói díjnokat a kunszentmártoni kir. járásbíróhoz helyezte át.

— **Halálozás.** Egy közismert alakkal ismét kevesebb van Kunszentmártonban. Bene Albert vizmester 76 éves korában folyó hó 5-én elhunyt Budapesten. Néhány hónapig itthon kezelte magát betegsége ellen, de mikor már érezte, hogy betegsége nem gyógyítható, felutazott Budapestre, hogy ott lakó leánya környezetében huzódjon meg. Leánya gondos ápolása sem segített már „Bere bácsi“-n és f. hó 5-én szívszélhűdésben meghalt. Temetése folyó hó 7-én volt Budapesten.

— **Diszközgyűlés.** Tiszakü. község képviselőtestülete folyó hó 13-án, ma, vasárnap, délelőtt fél 12 órakor diszközgyűlést tart, melyen leleplezik Deák Ferenc, Kossuth Lajos és Széchenyi István olajfestményü arcsképeit.

— **Temetkezési egyesület.** A jásznagykunszolnok vármegyei temetkezési egyesület kunszentmártoni csoportja folyó hó 9-én délután a község háza tanácstermében gyűlést tartott. A legfontosabb tárgya a közgyűlésnek az alapszabályok módosítása volt. A helyi csoport elfogadta a központ azon tervezetét, hogy ezután a régi elhalt tag után 400 koronát, az ezután belépő tag után 250 koronát kapnak hozzátartozói.

— **Az új vásártér.** Tudott dolog, hogy legközelebbi országos vásárunk már új helyén, a vasut melletti téren fog megtartatni. A régi vásártérről már kezdik áthurcolni a bódékat. Serényen folyik már ott a munka, de ha a járdákat nem csinálja meg a község, akkor az új vásártéren lehetetlen lesz gyalogszerrel a közlekedés.

— **Képkiallítás.** Zsára József fiatal festőművész, Zsára Mihály vendéglős fia, ma vasárnap saját festményü képeiből a község házában kiállítást rendez.

— **Mulatság.** A kath. körü ifjuság, ma, vasárnap este a kath. kör összes termében a Tűzoltó-Otthon alapja és a kör alapja javára táncmulatságot rendez.

— **A mozi.** Tegnap este 6 és 8 órakor mutatták be állandó mozinkban először a világhírű párisi Pathé Freres képeit. A gyönyörű felvételi képek remek veitással lettek bemutatva és az előadáson megjelent közönség a legnagyobb meglepéssel távozott.

— **Földgáz szentesen.** Szentes határában földmunkálat közben 18 méter mélységben földgázra bukkantak. A kitóduló földgáz sikerült már elzárni. A szakbizottság, amelyet a földgáz előfordulást meg vizsgálása céljából kiküldtek, konstataálta, hogy ez körülbelül 180—200 köbméter óránkénti mennyiségre tehető.

— **Elvert házigazda.** Eddig úgy tudtuk, hogy csak a pesti lakók viseltetnek ellenszenvvel a háziurak iránt, de a jelen eset azt bizonyítja, hogy a vidéki lakók is haragszanak a házigazdájukra, ha az okot szolgáltat rá. Kevés olyan ház van nálunk, mint a Széchenyi-utca egyik sarokháza, melyben öt-hat lakó is lakik, a kiknek sok kellemetlenséget okoz a házigazdájuk, mert nagyon sűrűn berug. Csütörtökön is megtette ezt a háziur, ki elől a családja elmenekült. Gazduram fogta magát és sorra keresni kezdte őket a lakóknál, de nem találta. Egy megrémült lakó bezárta előtte az ajtót, amelyet a házigazda fejével kezdett döngölni, mire a többi lakók lakásaikból kijöttek és kérték, hogy hagyjon fel az ajtó döngögtéssel. A házigazda erre éktelen szidalmakban tört ki, mire a lakók közrefogták és alaposan helybenhagyták.

— **Dörgő kiabál.** Dörgő György valami kihágási eset miatt kihallgatáson van a főszolgabíró előtt. Tagad és méltatlankodik. De azonfelül kiabál is. A főszolgabíró csendre inti. Dörgő alább szállítja a hangját, de néhány pillanat múlva már ismét nagyon lármás. A főszolgabíró most már erősen figyelmezteti. Két perc múlva megint harsog Dörgő. A főszolgabíró elveszti a türelmét s a lármáért 10 korona külön bírságot helyez kiállításba.

Erre már megszeppen Dörgő. Kérleli a főszolgabírót.

— Ne tessék haragudni tekintetes főszolgabíró ur. Süket az apám, süket a fiam s a feleségem is nagyot hall. Hozza vagyok szokva a kiabáláshoz.

Végre meghozza a főszolgabíró a kihágás miatt az ítéletet. Tekintettel a tekintendőkre, 20 korona a bírság.

Dörgő csendes lesz nagyon.

— Megértette? — kérdezi a főszolgabíró. Megnyugszik vagy följebe?

Dörgő nem szól semmit. Jelzi azonban, hogy nincs tisztában a dologgal.

A főszolgabíró ismétli az ítéletet. Ujból felteszi a kérdést.

Dörgő bámul mint a hal.

— Tán kend is süket? — rivall rá a főszolgabíró.

— Hát bizony néha rest egy kicsit a fülem.

— Hát menjen kend a pokolba — kiáltja a főszolgabíró. Majd megkapja kend írásban az ítéletet.

— Igenis kérem alásan — mondja Dörgő — megértettem.

És sunyi mosolyalal elkövetkezik.

— **Életunt.** Szöke Rozália 18 éves kunszentmártoni cseléd lány gyufaoldatot ivott. Tettének oka ismeretlen.

— **Vásár.** Kisteleken az országos vásár október hó 19. és 20. napjain tartatik meg, hova vészmentes helyről mindenféle állat felhajtható.

— **Birtokváltozások.** A kunszentmártoni kir. járásbíróság telekkönyvi osztályánál az elmúlt héten a következő birtokváltozások jegyeztettek be: Harangozó Péter és neje megvették Balla János földjét 4100 koronáért. Zsárta Mihályné megvette Szekeres András és neje házát 780 koronáért. Sindely György és neje megvették Huszár Tamás és neje beltelkét 1140 koronáért. Özv. Sári Istvánné megvette Nádas János és neje beltelkét 600 koronáért. Sáray Sz. Albertné megvette Gara Imréné beltelkét 1000 koronáért.

— **Rövid bőrgyógyászati utmutatót** mindenki kaphat, ha azt a Kolozsvári (Heinrich) gyógyszappangyár részvénytársaságtól (Monostori-ut 54.) levelező-lapon kéri.

— **Kivonat az anyakönyvből.**

Kunszentmártonban 1912 szeptember 5-től, október 12-ig *születtek*: Szaszko Mihály, H. Hegedüs József Mátyás, Kézsmárki Erzsébet, Kurucz András, Szarvák Ilona, Kollár Mihály, Kakuk Julianna, Tóth László. — *Házasságot kötött*: Kocsis István és Benke Etelka. — *Elhaltak*: Benke Ilona 4 hónapos, Pető Etel 72 éves, K. Kiss Péter 3 hónapos, Sári Julianna 12 éves.

A könyvpiac szenzációja.

Két hét alatt 45,000 példány fogyott el!

A Háztartás Könyvtára

Kipróbált receptek.

Szerkeszti: KÜRTHY EMILNÉ.

1. Hús- és bőjti levesek
2. Levesbe való tészták és mellékételek
3. Különféle előételek
4. Tojás-ételek
5. Marha-, borjú- és sertéshús ételek
6. Szárnyasok és szárnyas vadak
7. Nyul-, őz- és egyéb vadhusok
8. Halak elkészítése
9. Különféle főzelékek
10. Gyurott és kifőtt tészták
11. Élesztős tészták és rétesfélék
12. Torták könyve
13. Sós és édes mártások
14. Édességek és cukorkák
15. Apró sütemények
16. Különféle italok
17. Jóízű kenyérsütés
18. Fagylaltok, kocsonyák, krémek
19. Gyümölcs-befőzés
20. Zöldség, uborka stb. eltartása

Egy-egy kötet ára csak 20 fillér.

Megrendelésnél elegendő a számok közlése. Egyes kötetek megrendelésénél 5 fillér portóra küldendő. Mind a 20 kötet ára bérmentve 4 korona. Szétküldés csak a pénz előleges be- küldése ellenében.

„HÁZTARTÁS” kiadóhivatala, Budapest, Eötvös-utca 36. sz.

Parasztok.

— **A nazarénus.** — Aki fején találja a szöveget. — **A kurialis stílus.** —

A pusztai embernek télen nincsen dolga és ráér elmélkedni. Az asszony átmegegy a szomszédháza fonnai. A nyitott kemencébe tőkét tesznek, mely ott senyved naphosszat. Előtte ül a gazda, Kovács Gáspár, a nazarénus és mivel nem pipálhat, mert a földi mulatozásokról lemondott, azzal szórakozik, hogy a vasnyárral a tőkét piszkálgatja. Gyöngye volt a termés, fogytán az enniváló. Még a széna tartja, legalább a jószágnak van mit ennie. Ennek jó, megél a szénán is. De eltevődött szelid gyökér is, mely némely gyöngye állatnak legizebb eledele. De hát ha a jószág megél a szénán, az ember nem ehetne olcsóbb eledélet a kenyérről? A gyökér is finom eledel. Az írás szerint őseink is éltek vele. Ugy a széna, mint a gyökér el is volna készíthető. Ha megpárolják, megsózzák, megeheti az ember is. És ha ilyen olcsó eledellel beérhetné az ember, hej, de megváltoznék a világ sora. Sok minden nem kellene, amiről azt hisszük, hogy nem lehetünk el nélküle. Csak meg kellene próbálni az új kosztolást. De hát ki próbálja meg? Kovács Gáspár kemény ember, már az ősei is megbirkóztak törökkel tatárral, némettel. Ő bizony megpróbálja. Mert ha beválik a próba: új világ következik a népek életében. És Kovács Gáspár nekivágott a szénaevésnek és harmadnapig csak párolt és sózott sarjut és gyökeret evett. Családja megijedt, hogy elment az esze és elhívta a sógorokat, akik még sohasem értettek egyet. Mégis most egyhanguan elhatározták, hogy doktort hívnak. De Kovács

Gásvár nem engedett. Vitatta, hogy ha a jószág megélhet a szénán, az ember sem halhat meg tőle. Különben ő még huszárkorában ismert akárhány lovat, amely jobb-nevelésű volt, mint az örökösen részeg öreg csósz. Végre az asszony fejkulcsolt kézzel, sirva ment a pusztai kapitányhoz, hogy tegyen az urával valamit, mert szegényt hoz a familiára, ha föl nem hagy a marhának való kosztal. A pusztai kapitány kiment az orvossal és egy lovasrendőrrel és megvizsgálták a szent férfit, valamint a párolt és sózott szénát és gyökeret, és ráíjesztettek Kovács Gáspárra, ha föl nem hagy a legújabb módi vegetáriánussággal, hát bevitetik a városba, a bolondok házába. Kovács Gáspár hajthatatlan maradt. Azt mondta, ha beviszik a bolondok házába, hát ott imádkozni fog azért, akik ellene vétettek. Másnap az asszony éjnek évadján verte föl a tanyai doktort:

— Gyék kend, tekintetes doktor ur, addjon valami bátorítót Gáspárnak, mert oda van.

Kérdezi a doktor:

— Mi baja van?

— Aszondi, hogy a sarju között, amit mögevett, valami bogárféle lehet, az rájja a belét.

Népgyűlés volt. A főszónok a fővárosból iött és nagyban magyarázta, hogy mi az a társadalmi tudomány? Böven megrakta szónoki beszédét Hégellel, Schoppenhauerrel, modernséggel, intellektuálitással és egyéb új tudományi bombasztokkal.

Elkedvetlenkedve hallgatták a magyarok. És mindegyre jobban unták a kereplő ember érhetetlen beszédét. Az egyik magyar elkecsereve jegyezte meg:

— Ugyan mi a fecskének lefetyel ez a cinger ur annyit?

— Hát azért, mert ennek se jutott jobb hivatala!

Bíróságához idézték János bácsit. És János bácsi szószerint vette az idézést. Nagy

kamasz fiát, Andrist a nyakába emelte és így állított be a járásbíró urhoz:

— Hát maga megbolondult? Mit akar azzal a kamasszal a nyakában? — kiabált rá a bíró.

— Hiszen én csak azt csinálom, amit az írás rendel. Ebben az áll, hogy jelenjek meg „a törvényes következmények terhe alatt.” Hát én megjelentem.

Hogy János bácsi és a törvényes következmény hogyan perdült ki a bíró szobájából, erről hallgat a krónika.

Dr. Jósa Gyula ügyvédnek egy darab ó lóerős Schlick-féle

gőzkazánja és cséplő-szekrénye, felszereléssel eladó. A garnitúr most megtekinthető Benke György tanyáján Mesterszálláson.

Milliók használják

Köhögés

rekedség, hurut, elnyálkásodás és számarköhögés ellen a

KAISER-féle

Mell-karamellákat

a Három fenyő védjegygyel.

6100 köszönő- és hátalevél magánosoktól és orvosoktól.

A legkülönlegesebb, legizletesebb bonbonok.

Csomagonként 20 és 40 fillér.

Dobozonként 60 fillérért kapható:

Lukács Andor

gyógyszertárban, p actér.

Üzlet áthelyezés.

Tisztelettel hozom tudomására a nagyérdemű közönségnek, hogy

cipész-üzletemet,

mely hosszú ideig az Ipartestület bérházában volt elhelyezve, folyó év szeptember hó 1-től

Bethlen-utca 1108. sz. alá (saját ház) Zsárta Mihály szomszédságában helyeztem át. — Minden szakmában vágó munkákat, úgy mint eddig, ezután is kifogástalan kivitelben és jutányos árban állítok elő. Személyes, vagy levélelbeli megbízásokra bárkinek is készséggel rendelkezésére állok. — **Raktárban nagy választék férfi, női és gyermek cipőkben. Javításokat mérsékelt ár mellett vállalok.**

Köszönöm a nagyközönség eddigi szives pártfogását s kérem azt jövőben is.

Tisztelettel

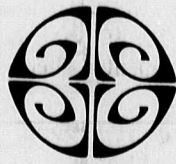
GAÁL ISTVÁN, cipész.

Szelevényen

19. számú házam és magtáram haszonbérbe kiadó.

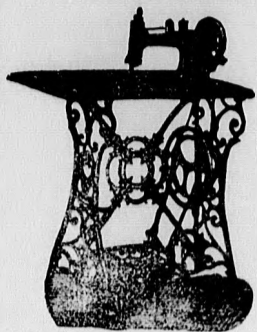
Alkalmos hely gabona, bor, liszt, élelmiszerkereskedésnek, esetleg **vendéglőnek.** Magtáram pedig **malomnak** igen alkalmas, miután közvetlen a Körös partján van és a **községben még malom nincs,** jövedelmezősége biztos. A haszonbér hosszú időre megköthető, azért úgy egyesek, akár részvénytársaság itt befektetéseket tehet. — **Eladó** ugyanott az **idei szőlőtermésem.** Érdeklődők forduljanak a tulajdonoshoz. Cim: **Fölföldy Mihály,** »Népbank» pénztárosa, **Szeged.**

WOLF DEZSŐ
KÖNYVNYOMDÁJA
KUNSZENTMÁRTON.

Mindennemü könyvnyomdai munkát modern kivitelben a legolcsóbban készit a legrövidebb idő alatt.

Kényelmes havi vagy heti
részletfizetésre

varrógépek,
kerékpárok
és
gramofonok

Olcsó árak. Dús választékban

órák, ékszerek,
látszerárak és
tajtékipák

DÉVAI JENŐ

órák, ékszerész, varrógép és kerékpár
nagy raktárában

Kunszentmárton, piactér.

Mátray Lajos

kunszentmártoni téglatelepén egy jó-
karban levő 10 lóerős

cséplőgép van eladó.

Venni szándékozók értekezhetnek a
tulajdonossal bármikor.

Hufler és Kalech

nap- és esernyőgyár

Budapest, IV., Keckeméti-u. 9. szám.

Ajánlja dusan berendezett raktárát saját készit-
ményű **nap- és esernyőkben**. Nagy választék
valódi **francia fűzőkben**. Nagy raktár
szőrmeárakban. Javítások és áthuzatok a
legolcsóbb árak mellett elfogadtatnak. Minden-
féle átalakítások elfogadtatnak. Rendelések posta
útján eszközöltetnek.

A már világhírű Kolozsvári (Heinrich)

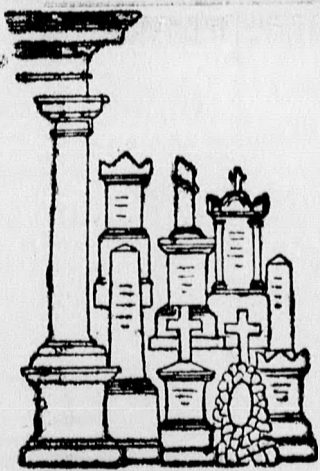
Szent László fertőtlenítő

**Pipere-
szappan**

kincset ér a háznál. Biztosan megóv minden ragályos
betegségtől és a mellett remek illatával kiváló bőrfinomító
anyaga folytán elsőrangú kosmetikai cikk.

Kapható mindenütt. Ára 70 fillér.

Sirkő-raktár és kőfaragó-telep
áthelyezés.

Tisztelettel értesitem Kunszent-
márton és vidéke n. é. közön-
ségét, miszerint évek óta fennálló

**sirkőraktár és
kőfaragó-telepemet**

Cseuz Kálmán és Társai mal-
mával szemben levő telkemre
helyeztem. Raktáramban gránit,
márvány és homokkő anyagból
készült sirkők 10-2000 koro-
nára nagy választékban vannak.
Sirkők előállítását, sírszegélyek
készítését, valamint sirkőknek
a temetőben való felállítását ugy
helyben, mint vidéken, olesó ár-
ért végzek. Síremlékekre vévések
és aranyozások, régi márvány-
kövek fényezését jutányos árban
elvégelem. Főtörökvés m oda fog
irányulni, hogy munkámmal és
árainmval a bizalmat kiérdemeljem

Pál István

sirkőraktára és
kőfaragó-telepe
Kunszentmárton

Mindig

**friss virsli,
hideg felvágottak**

legfinomabb

**tea, rum és
cognak**

Molnár János

fűszer- és csemegekereskedésében

kapható.

Magyar gazdasági gépraktár, Szentes

Rákóczi-tér
14. szám.

Értesitem a t. gazdaközönséget, hogy a legújabb gyártmányu

benzinmotorok és cséplők, kaszáló és aratógépek, ugyszintén
páncélékek, boronák, szecs kavágók, járgányok s továbbá ezek
alkatrészei

Műszaki áruk, ugymint: mázsák, furógépek, olajkannák, kulcsok, reszelők, kalapácsok,
és ehez való kellékek és mindennemű olajok, zsírok, zsákok, kötelek, ponyvák nagy választékban.

Értekezhetni lehet Kunszentmártonban **BALLA N. PÉTER** urnál

Mátyás király-utca 1264. szám alatt.

A n. é. közönség szives pártfogását kéri **Pusztai Ferenc** magyar gazdasági gépraktára Szentesen.

Magyar és német szabásu
kész férfiruhák
legujabb divatu
női kabátok,
valamint
gyermek-ruhák
legolcsóbban beszerezhetők
Markovits Armin
szabó-üzletében
Kunszentmárton, Piac-tér.

358/1912. végrh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel köz-
hírré teszi, hogy a kunszentmártoni kir. járás-
bírósnak 1912. évi V. 260/1. számú végzése
következtében hivatalból képviselt Steiner Jakab
fiai szolnoki cég javára 63 kor. 53 fill. s jár.
erejéig 1912. évi szeptember hó 16-án fog-
natosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt
és 850 kor.-ra becsült következő ingóságok u. m.:
butorok, pianó és egyebek nyilvános árveré-
sen eladatnak.

Mely árverésnek a kunszentmártoni kir.
járásbírósnak 1912. évi V. 260/2. számú végzése
folytán 63 kor. 53 fill. tőkekövetelés, ennek 5
% kamatai, 1/3 % váltódíj és eddig összesen
82 kor. 04 fillérben bíróilag már megállapi-
tott költségek erejéig Csépnán végrehajtást szen-
vedők lakásán leendő megtartása 1912. évi ok-
tóber hó 15-ik napjának d. u. 1/2 4 órája
határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándé-
kozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg,
hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX.
t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénz-
fizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség
esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat
mások is le és felülfoglaltatták és azokra
kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az
1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek
javára is elrendelhetik.

Kelt Kunszentmárton, 1912. évi október
hó 6. napján.

Hubay
kir. bír. végrehajtó.

Köhögés, rekedtség és hurut
ellen nincs jobb

Réthy-féle **pemetefü** cukorkánál.

Vásárlásnál azonban **vigyázzunk** és határozottan
Réthy-félét kérjünk, mivel sok haszontalan után-
zata van. Az eredetinek
minden darabján rajta van a **Réthy név.**
1 doboz ára 60 fl. Nagy doboz 1 kor. Mindenütt kapható.
Csak Réthy-félét fogadjunk el.

Első
minőségű **falitéglát**

és
fedélcserépet

napi áron szállit bármily
mennyiségben

**Kunszentmártoni Köz-
ségi Téglagyár.**

Ferenczy József.

**Sarki Molnár Sándor és
Lajosnak**

Kistőkén és Zalotán 120 hold föld-
jük tanyával,

Nagytőkén, a jámborhalmi megálló
mellett 26 hold,

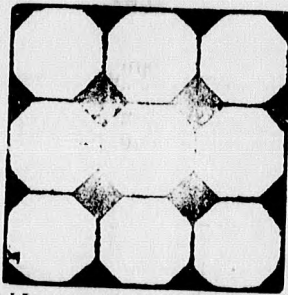
a **Belső tehenesben** pedig 30 hold
prima földjük, épületekkel akár
együtt, akár több darabokban is
eladó, vagy haszonbérbe kiadó.
Értekezni lehet Kistőke 352. tanya-
szám, a bökényi csárda mellett,
vasárnap és csütörtökön Szentesen,
Vásárhelyi-utca 15. szám alatt.

Géperőre

berendezett

cementlap

készítő telep

Kunszentmártonban.

Cementlapokat,

melyek külső- és belső-kövezésekre igen alkal-
masak, **géperőre berendezett**

cementlap készítő telepem

a legdiszesebben mintázott és sima formában
állítom elő több féle színezéssel.

Mintákat mindenki saját ízlése szerint választhat.

Az árak a lehető legolcsóbbak.

Cement eladás nagyban és kicsinyben
olesó és jó kiszolgálás mellett.

ifj. Tomonyiczka József

építési vállalkozó és cementlap készítő

Kunszentmárton, Szapáry-u. 868—869. sz.

Női kalap divatterem megnyitás.

Tisztelettel tudatom Kunszentmárton és környéke n. é. hölgyközönségével, hogy
helyben, a zsidó templom mellett, **Deák Ferenc-utca 1235. szám** alatt
egy a mai kor igényeinek megfelelő

női kalap divattermet nyitottam.

Raktáron tartom a **legujabb divatu női kalapokat** és mindenféle hozzá-
valókat. Javításokat és átalakításokat gyorsan, pontosan és a legizlésebben esz-
közlök. — Kérem a m. t. hölgyközönséget, hogy szükségletük esetén megtisztelő
bizalmukkal kitüntetni sziveskedjenek.

Kiváló tisztelettel **Silberstein T.**, divatárusnő.

Géperőre berendezett asztalos-műhely

Kunszentmártonban.

Van szerencsém Kunszentmárton és környéke n. é. közönségének b. tudomására
hozni, hogy **Bethlen-utca 1136. számú házámban levő**

ASZTALOS-MŰHELYEMET géperőre ren- deztem be.

Abban a helyzetben vagyok, hogy famegmunkáló gépemmel, melyet kilenc lóerejű motor
hajt, a legnagyobb munkákat is a legrövidebb idő alatt a legpontosabban végezhetem.

A legjutányosabban készitek

mindennemű épület- és butormunkákat.

Kész butor mindenkor kapható.

Tisztelettel kérem a nagy közönséget, hogy ezen vállalatomban b. megrendelé-
seikkel támogatni sziveskedjenek.

Tisztelettel

PÁSZTI ALBERT

épület és butorasztalos.